A kereszténység megjelenése és főbb tanai

Kr.e. az első században **Palesztina** (Júdea provincia) királyai elismerték a ró**mai fennhatóságot**, együttműködtek a római hatalommal: elfogadták a római helytartót, és így megtarthatták trónjukat.

provincia = a Római Birodalom meghódított tartományai, adót fizettek Rómának, és Róma helytartója kormányzott.

Palesztinában több vallási csoportosulás is létezett a romaiak vallása mellett:

- **zsidók** (követhették egyistenhívő vallásukat – istenük Jahve)

A kereszténység a monoteista zsidóság körében alakult ki:

- Keresztelő János a Megváltó eljövetelét hirdeti. (→ Krisztosz = Megváltó)
- A keresztény vallás alapítója **Názáreti Jézus** (→ szülei: Mária, József, születése: Betlehemben)
- 30 évesen tanításait **hirdeti** és tanítványokat gyűjt maga köré (apostolok)
  - Az **egyetlen Istenben** való hit = monoteizmus,
  - az embernek **szeret**nie kell Istent és Isten minden teremtményét,
  - az emberek között **egyenlőség** van, hiszen mindenki Isten teremtménye,
  - az anyagi javakról lemondás, önkéntes **szegénység**,
  - Isten **megbocsát** a megtérő bűnösöknek, de az ítélkezés joga csak őt illeti,
  - a jutalom egy új, **örök élet**, amely a halál után vár a LÉLEKRE.
  - **Isten fiának** mondja magát, aki tanait a saját halálával és feltámadásával igazolja. → Jézus próféta, a vallás kinyilatkoztatott vallás.
- Szembekerül a zsidó papsággal és Rómával is. (Túl sok követője van, „túl nagy siker” → „Ő a zsidók királya?” + riválisa a római többistenhitnek)

  ↓

  Pontius Pilátus (Róma helytartója) halálra ítéli és keresztre feszítik.
- Krisztus halála után a közösség Péter és Pál apostol vezetése alatt működik.
- **Páli fordulat: 1. században – a Damaszkuszba vezető úton megtérő Pál javaslatára mindenki (nem csak a zsidók) számára lehetővé tették a jézusi / keresztény tanok felvételét**. Pál térítő útjain sok hívet szerzett a kereszténységnek.
- A romaiak üldözik a vallás követőit. (→ keresztényüldözések: pl. Néró)
- Ennek ellenére a vallás gyorsan terjed.

  ↓
- Róma elismeri, mert az összetartás, az **egység** eszközét látja benne:
  - 313. – szabad vallásgyakorlatot enged Constantinus császár.
  - 325. – niceai zsinat fontos tanokat (hitelveket, dogmákat) fogalmaz meg: pl. **szentháromságtan** = az Atya, a Fiú, a Szentlélek ugyanazon isteni lényeg három megjelenési formája. (Így igazolva az egyistenhitet.)
  - 391. Theodosius császár államvallássá teszi.
- A vallás szent iratait a **Biblia** tartalmazza:
  - Keletkezése: kb. az 1. századra készül el, a hagyomány szerint körülbelül negyven szerző munkája, több szerkesztésen is átmegy.
  - **Részei:**
    - **Ószövetség** (A zsidó nép története a teremtéstől)
    - **Újszövetség**
      - **Evangéliumok** Jézus életéről szólnak. (Írói: Máté, Márk, János, Lukács)
      - + Pál levelei, Apostolok cselekedetei, Jelenések könyve

Érdekesség!

Ki volt Júdás? Mit jelent a „Júdás csókja” kifejezés?

Júdás árulta el a római katonáknak, hogy ki Jézus és hol van: megcsókolta őt az arcán. Így a Júdás csókja” árulást jelent.

Miért mondhatta Pilátus, hogy „Mosom kezeimet!”?

Pilátus nem akart felelősséget vállalni Jézus elítélésében, ezt a zsidókra hárította. Jelképesen egy tálban megmosta a kezét.

Párhuzam a zsidó vallással	KERESZTÉNYSÉG	Párhuzam az iszlám vallással
egyistenhit (monoteista) mindhárom vallás		
ősatyák (Mindhárom Ábrahámi vallás, a nép ősatyjaként Ábrahámot tiszteli.		
szent könyvek: Mindhárom vallásban kinyilatkoztatott szent iratok. (Tóra, Biblia, Korán)		
A **túlvilág** képe eltérő a három vallásban, de az elv (Van túlvilág) közös**.**		
Az **ima, a böjt, áldozat, a család** fontossága mindhárom vallás központi eleme.		
A zsidó vallásban nem jelenik meg.	**szentháromság** (keresztény dogma)	Az iszlám elutasítja: „(Allahnak) Nincsen fia.”
A zsidó prófétákat a kereszténység elfogadja. (pl. Mózes)	**próféták**	Az iszlám mind a zsidó, mind a keresztény prófétákat elfogadja.